

OCAK

2026

MES'AİLE

BİLGİ FARKINDALIK VE GELİŞİM BÜLTENİ

AİLENİN ROLÜ :
NEZAKET EVDE
BAŞLAR

EVDE ATILABİLECEK
TEMEL ADIMLAR

AKRAN NEZAKETİNİ OLUŞTURMANIN İLK ADIMI: EVDE BAŞLAYAN EĞİTİM

AKRAN NEZAKETİNİ OLUŞTURMAK İÇİN İPUÇLARI

Bu ayki bültenimizde, akran nezaketinin çocukların sosyal ve duygusal gelişimindeki önemini ele alıyoruz. Akranlar arasında kurulan saygılı ve destekleyici iletişim; çocukların kendilerini ifade etmelerini, duygularını düzenlemelerini ve sosyal ortamlarda güvende hissetmelerini sağlar. Günlük hayatta sergilenen basit nezaket davranışları bile arkadaşlık ilişkilerini güçlendirir ve olumlu bir okul iklimi oluşturur.

Bu bilgilendirme bülteninde, akran nezaketini desteklemek ve güçlendirmek için pratik ve uygulanabilir öneriler bulabilirsiniz.

AKRAN NEZAKETİ NEDEN ÖNEMLİ BİR KONUDUR?

Günümüzde okullarda üzerinde durulması gereken en önemli sosyal konulardan biri akran nezaketidir. Akran nezaketi; yalnızca fiziksel zarar vermemeyi değil, aynı zamanda saygılı iletişimi, empati kurmayı, kapsayıcı olmayı, destekleyici davranışlar sergilemeyi ve dijital ortamlarda da olumlu tutumlar geliştirmeyi kapsar.

Çocuklar ve ergenler, kimliklerini ve sosyal rollerini henüz tam olarak oluşturmamış oldukları için başkalarıyla kurdukları ilişkilerde kabul görme, onaylanma ve aidiyet duygusu arayışı içindedir. Bu süreçte gençlerin, kendilerini sağlıklı biçimde ifade edebilmeleri ve başkalarına saygı göstermeyi öğrenmeleri büyük önem taşır. Akran nezaketi, bireylerin hem kendi benliklerini güçlendirmelerine hem de olumlu sosyal ilişkiler kurmalarına katkı sağlar.

Unutulmamalıdır ki nezaket de öğrenilen bir davranıştır. Çocuklar bu tutumu çoğunlukla evde, sosyal çevrede ve medyada gördükleri olumlu örnekler sayesinde kazanırlar. Bu nedenle akran nezaketini artırmanın ilk adımı, evde başlayan değerler eğitimi ve bilinçli ebeveynliktir.

EVDE ATILABİLECEK TEMEL ADIMLAR

Aile, çocuğun ilk ve en güçlü öğrenme ortamıdır. Bir çocuğun nasıl davranacağını, başkalarına nasıl yaklaşacağını, öfkesini nasıl yöneteceğini aile içinde gördükleri belirler.

• Empatiyi Destekleyin

Çocuğunuzun başkalarının duygularını fark etmesine yardımcı olun. Günlük yaşamda “Bu durum senin başına gelse ne hissederdin?” ya da “Böyle davranılsaydı nasıl tepki vermek isterdin?” gibi sorularla empati becerisini geliştirebilirsiniz.

• Açık ve Güvenli Bir İletişim Ortamı Oluşturun

Çocuğunuzun yaşadıklarını sizinle rahatça paylaşabilmesi önemlidir. Onu yargılamadan, suçlamadan dinleyin. Her gün kısa sohbetler yapmak bile aranızdaki güven bağına güçlendirir.

• Olumlu Davranışlara Örnek Olun

Çocuklar çoğu zaman söylenenlerden çok gördüklerini benimser. Ev içindeki iletişim tarzınız, anlaşmazlıkları ele alış biçiminiz ve kullandığınız dil, çocuğunuzun davranışlarını doğrudan etkiler.

• Saygılı Bir Aile Ortamı Oluşturun

Evde herkesin düşüncesine değer verilen bir iletişim kültürü geliştirin. Yaş farkı gözetmeksizin her bireyin söz hakkı olduğunu hissettirin.

• Kuralları ve Sınırları Netleştirin

Sevgiyle birlikte tutarlı sınırlar koymak çocuğa güven verir. Nezaket dışı davranışların doğal sonuçları olmalıdır; ancak cezalandırıcı yaklaşımlar yerine sorumluluk kazandıran yöntemler tercih edilmelidir.

• Dijital Ortamlarda Nezaket Konusunda Bilinçlendirin

İnternette paylaşılan içeriklerin kalıcı olabileceğini ve düşünülmeden yapılan paylaşımların başkalarını incitebileceğini anlatın. Gizlilik, saygı ve dijital nezaket kavramlarını çocuğunuza öğretin.

• Duygular Hakkında Konuşmaya Alan Açın

“Öfkelenmen normal ama kimseye zarar veremezsin.” gibi ifadelerle, duyguların kabul edilebilir olduğunu; ancak davranışların sorumluluk gerektirdiğini vurgulayın.

• Birlikte Çözüm Arayın

Çocuğunuz zorbalığa maruz kalmış ya da zorbalık davranışı göstermişse, hemen cezaya başvurmak yerine bu durumun nedenlerini anlamaya çalışın. Gerekirse okul rehberlik servisiyle iş birliği yapın.

OKUL-AİLE İŞ BİRLİĞİ

Akran nezaketini geliştirmede en etkili yaklaşımlardan biri, okul ve ailenin ortak bir anlayış ve dil benimsemesidir. Okulun rehberlik birimiyle düzenli iletişim hâlinde olmak, veli toplantılarına katılmak ve okulun sosyal etkinliklerini desteklemek; çocukların okula aidiyet duygusunu güçlendirir ve olası sorunların erken dönemde fark edilmesine katkı sağlar.

KÜÇÜK ADIMLAR, BÜYÜK DEĞİŞİMLER

Akran nezaketini güçlendirmedeki temel amaç; empati kurabilen, saygılı ve duygularını sağlıklı biçimde ifade edebilen bireyler yetiştirmektir.

Bu yolculuk evde başlar. Sevgi, anlayış ve açık iletişimle büyüyen çocuklar; farklılıklara saygı duyan, adil ve barışçıl bireyler olarak toplumda yerlerini alırlar.

Unutmayalım:

“Nezaketi yaymanın ilk adımı, çocuğumuzun kalbine dokunmaktan geçer.”

ÖNERİLER

02 KİTAP ÖNERİSİ

Haluk Yavuzer – Anne Baba ve Çocuk

03 MAKALE ÖNERİSİ

Doğruyol, S., & Yetim, Ü. (2019). Ebeveyne bağlanma, algılanan anne/baba tutumu ile akran ilişkileri arasındaki ilişkide benlik saygısının aracılık rolü. Nesne, 7(14), 34-51.

04 FİLM ÖNERİSİ

WONDER - 2017

KEYİFLİ OKUMALAR DİLERİM.

Psikolojik Danışman

Enes Tarık Ergün